

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 95/2021-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. februára 2021 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Marcel Mašan, s. r. o., Školská 257, Veľký Slavkov, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Marcel Mašan, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 20 C 200/2006 zo 16. januára 2018, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9 Co 66/2018 z 27. septembra 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 168/2019 z 29. septembra 2020, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a argumentácia v ústavnej sťažnosti

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. decembra 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

██████████, ██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 20 C 200/2006 zo 16. januára 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 66/2018 z 27. septembra 2018 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Cdo 168/2019 z 29. septembra 2020 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobou z 12. septembra 2006 sa sťažovateľ domáhal na okresnom súde zaplata sumy 250 000 Sk (8 298,48 €) s príslušenstvom od žalovanej ██████████ z titulu vrátenia pôžičky. Okresný súd prvým rozsudkom z 10. decembra 2015 žalobu zamietol. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd uznesením sp. zn. 19 Co 108/2016 z 2. marca 2017 zrušil predmetný rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. V poradí druhým rozsudkom okresného súdu bola žaloba sťažovateľa opätovne zamietnutá. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom bolo rozhodnuté rozsudkom krajského súdu, ktorým súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 7 Cdo 168/2019 z 29. septembra 2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť 4. novembra 2020, odmietol.

4. K porušeniu základného práva sťažovateľa na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy došlo podľa jeho názoru tým, že konajúce všeobecné súdy spochybnili obsah zmluvy o pôžičke, na ktorej bol podpis žalovanej úradne overený. Je zrejmé, že súdy zásadu *vigilantibus iura scripta sunt* nerešpektovali, keď spochybnili obsah zmluvy o pôžičke s úradne overeným podpisom. Zároveň sa nevysporiadali so skutočnosťou, že okrem uvedenej listiny existuje aj ďalšia listina podpísaná žalovanou, a to podpísaná výzva na zaplataenie pôžičky, ktorú žalovaná nespochybnila. Konajúce súdy z neznámych dôvodov

uverili tvrdeniu žalovanej, že spornú sumu od sťažovateľa neprevzala, dokonca, že nikdy nepodpísala zmluvu o pôžičke, resp. podpísala čistý papier. Je nesporné, že súdy zaťažili sťažovateľa neprímeraným dôkazným bremenom, keď od neho vyžadovali ďalšie listiny a ďalšie dôkazy na preukázanie obsahu alebo skutočností tvrdených v zmluve o pôžičke s overeným podpisom žalovanej.

5. Sťažovateľ na základe uvedeného žiadal, aby ústavný súd vydal toto rozhodnutie:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení Protokolu č. 11 rozsudkom Okresného súdu Poprad č. 20C/200/2006-331 zo dňa 16. 1. 2018, rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. 9Co/66/2018-353 zo dňa 27. 9. 2018 a uznesením Najvyššieho súdu SR č. 7Cdo/168/2019 zo dňa 29. 9. 2020 porušené bolo.

Rozsudok Okresného súdu Poprad č. 20C/200/2006-331 zo dňa 16. 1. 2018 sa zrušuje a vec vracia Okresnému súdu v Poprade na ďalšie konanie.

Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. 9Co/66/2018-353 zo dňa 27. 9. 2018 sa zrušuje a vec vracia Krajskému súdu SR na ďalšie konanie.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR č. 7Cdo/168/2019 zo dňa 29. 9. 2020 sa zrušuje.

Okresný súd v Poprade, Krajský súd v Prešove a Najvyšší súd SR sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 450,29 € na účet právneho zástupcu [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.A K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom okresného súdu a rozsudkom krajského súdu

11. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

12. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

13. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade

nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

14. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že rozsudok okresného súdu bol predmetom súdneho prieskumu realizovaného krajským súdom, pretože sťažovateľ mal možnosť proti nemu podať odvolanie, čo aj urobil. Proti rozsudku krajského súdu, ktorým krajský súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, bolo prípustné dovolanie, ktoré sťažovateľ tiež využil. Z toho vyplýva, že námietky sťažovateľa preskúmal najvyšší súd ako súd dovolací, pričom sťažovateľ netvrdí, že by rozsudku krajského súdu v určitej časti jeho námietok nemohol vzdorovať dovolaním. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv rozsudkom okresného súdu a rozsudkom krajského súdu je teda podstatné, že v oboch prípadoch existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv sťažovateľa rozsudkom okresného súdu a rozsudkom krajského súdu. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti nemá ústavný súd danú právomoc, preto ju bolo potrebné v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

III.B K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu

15. Ústavný súd konštatuje, že vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ v ústavnej sťažnosti neuviedol žiadnu konkrétnu argumentáciu spochybňujúcu závery najvyššieho súdu, na základe ktorých dospel k rozhodnutiu o odmietnutí dovolania sťažovateľa ako neprípustného podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku. Sťažovateľ žiadnym spôsobom nespochybňuje posúdenie dovolacích dôvodov uplatnených v zmysle § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku najvyšším súdom okrem samotného všeobecného tvrdenia vo vzťahu k všetkým označeným porušovateľom, že nesprávne posúdili obsah zmluvy o pôžičke opatrenej úradne

osvedčeným podpisom žalovanej, nerešpektujúc právnu zásadu *vigilantibus iura scripta sunt*.

16. Ústavný súd konštatuje, že obligatórnou náležitosťou ústavnej sťažnosti podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde je povinnosť sťažovateľa uviesť konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd. Keďže ústavná sťažnosť v tejto časti neobsahuje kvalifikované odôvodnenie, nespĺňa ani podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde.

17. Podľa názoru ústavného súdu za danej situácie neprichádzala do úvahy výzva na odstránenie tohto nedostatku návrhu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vzhľadom na jeho kľúčovú povahu. Označené ustanovenie zákona slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu, nie však samotnej podstaty návrhu (m. m. I. ÚS 155/2019). Najmä nemožno nedostatok zákonných náležitostí návrhu odstraňovať po uplynutí zákonnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti.

18. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že označený nedostatok zákonom predpísaných náležitostí nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na perfektnosť základných náležitostí návrhu slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

19. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

20. V prípade ústavnej sťažnosti sťažovateľa absencia argumentácie smerujúcej proti uzneseniu najvyššieho súdu má za dôsledok to, že ústavná sťažnosť neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde, a to kvalifikované odôvodnenie, a preto ústavný súd aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

21. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jeho požiadavkami uvedenými v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. februára 2021

Libor DUEĽA
predseda senátu